

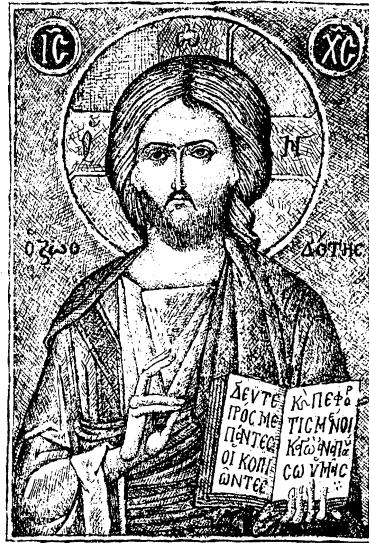
Σημείωμα εκδότου

Στις αρχές Ιουνίου του 2012 οί εκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη» ἐκυκλοφόρησαν τέσσαρες ὁμιλίες τοῦ σοφοῦ καί ἁγίου Ἐπισκόπου Ἀχρίδος ΝΙΚΟΛΑΟΥ († 1956), δύο ἀπό τίς ὁποῖες ἀναφέρονται στήν ἀπαισιοδοξία καί αἰσιοδοξία.

Εὐλαβῆς κληρικός, πού μελέτησε τό σχετικό αὐτό βιβλίο, ἀπό ἀγνό ζῆλο ἀγάπης κινούμενος, ἔδωσε τήν ἰδέα νά κυκλοφορήσουν μερικές πειστικές καί ἐλπιδοφόρες θέσεις τοῦ Ἁγίου σέ ξεχωριστό τεῦχος γιά τήν σωστή διαφώτιση, προστασία καί πνευματική θωράκιση δοκιμαζομένων συνανθρώπων μας ἀπό τήν ἐπικίνδυνη ἐπιδημική μάστιγα τῆς ἀπαισιοδοξίας.

Προκειμένου, ἀγαπητοί, νά καθωπλιστοῦν, μέ τά δραστικά ἀντίδοτα τῆς αἰσιοδοξίας, περισσότεροι συνάνθρωποί μας εὐχαρίστως ἐκπληροῦμε τήν ἐπωφελῆ πρόταση τοῦ καλοῦ ποιμένος μέ τήν εὐχή νά μήν ἀπελπιζόμαστε ποτέ, ἀλλά νά ἔχουμε αἰσιοδοξία ὅ,τι καί ἂν μᾶς συμβαίνει.

Τό τεύχος αυτό δίδεται δωρεάν από τις εκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη». Ὅσοι τυχόν ζητοῦν πολλά ἀντίτυπα θά χρεώνεται πρὸς 0,30 λεπτά.

Ἐπιτρέπεται ἡ διακίνησις του μέ ὁποιοδήποτε τρόπο.

Θά τό βρῆτε καί στήν ἱστοσελίδα μας:

www.orthodoxokypseli.gr

Πληροφορίες στό τηλ.: 2310212659.

Όλα όσα ακούμε σήμερα, ζητούν να μᾶς πείσουν ότι δέν υπάρχει διέξοδος. Προσπαθούν να μᾶς αφαιρέσουν τήν πίστη, τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη, να φέρουν στίς ψυχές ἀπόγνωση. Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία, ἡ νίκη τοῦ κακοῦ εἶναι τό ὅτι ἔχει φέρει σέ πολλές ψυχές τήν ἀπαισιοδοξία. Ἄν ἡ πατρίδα μας βρίσκεται σέ μία δυσχερῆ θέση, τό ἐπέτρεψε ὁ Θεός ὄχι γιά νά ἀπελπισθοῦμε ἀλλά γιά νά ἐργασθοῦμε σωστά. Ἄν ἔχει ἐπικρατήσῃ ἕνα πνεῦμα ἀπαισιοδοξίας σέ πολλούς εἶναι διότι ἡ διαπαιδαγώγησι πού ἀσκεῖται σήμερα μέ ὄλους τούς τρόπους καί κυρίως τήν τηλεόρασι ἀφαιρεῖ ἀπό τίς ψυχές, ἰδίως τῶν νέων, τίς τρεῖς αὐτές ἀρετές, τήν πίστη, τήν ἐλπίδα, καί τήν ἀγάπη. Καί ἐκεῖ ἀκόμη πού ἔχουν βλαστήσει, οἱ ρίζες τους εἶναι τόσο ἐπιφανειακές ὥστε, μέ ὅσα ἀκούει κανεῖς, εὐκόλα ξερρίζωνονται.

Καί ἡ ἴδια ἡ οἰκονομική κρίσι στήν Ἑλλάδα πρῶτα ἐμπεδώθηκε σέ ψυχολογικό ἐπίπεδο ἀπελπισίας καί ἔπειτα ἐκδηλώθηκε σέ οἰκονομικά μεγέθη. Πρῶτα ἔγινε ἡ ἐπέλασι τοῦ φόβου ὅτι ἐπέρχεται οἰκονομική κρίσι καί ὕστερα ἀρχίσαμε νά τήν ζοῦμε σάν μιά ἀνεξέλεγκτη κατάστασι. Πρῶτα κατέρρευσε τό ἠθικό καί ἔπειτα ἀκολούθησαν ὅλες ἐκεῖνες οἱ διεργασίες οἱ ὁποῖες ὄχι μόνο δέν ἀνέστειλαν τήν κρίσι ἀλλά καί ἔφεραν τό ἀντίθετο ἀποτέλεσμα, τήν ἔκαναν νά μοιάζει σάν ἕνα καταρράκτη πού ἦταν προετοιμασμένος γιά νά ὀδηγήσει τήν Ἑλλάδα στήν ἄβυσσο.

Ἀπό τήν ὥρα πού κυριεύεται κάποιος ἀπό τήν με-

λαγχολία, απομονώνεται έσωτερικά από τούς άλλους, και ένω βλέπει έπερχόμενη τήν λαίλαπα του κακού, παραδίδεται σ' αυτό άμαχητί. Δέν διακρίνει τί θά μπορούσε νά κάνει. Δέν αισθάνεται ότι έχει άλλους δίπλα του, για νά συνεργασθεϊ μαζί τους και από κοινού νά κάνουν τίς σωστές ένέργειες για νά άποτραπεϊ τό κακό, για νά σβήσει ή φωτιά, πού άπειλει τό σπίτι του, τήν πατρίδα του, και τήν ζωή του. Χρειάζεται νά αναπτυχθεϊ ένα πνεύμα ένδιαφέροντος του ένός για τόν άλλο, μεταξύ όλων εκείνων πού σκέπτονται φιλάδελφα, πού σκέπτονται χριστιανικά, πού σκέπτονται πνευματικά. Χρειάζεται νά έρθουμε σέ άληθινή κοινωνία μεταξύ μας για νά νιώσουμε τήν πνευματική ζεστασιά, πού άπομακρύνει τήν παγωνιά της άπαισιοδοξίας. Άν ή έλληνική κοινωνία είναι αυτήν τήν στιγμή ένας μεγάλος άσθενής, μιá άσθένειά της πού χρήζει άμέσου φροντίδος και θεραπείας είναι ή άσθένεια της άπαισιοδοξίας.

Ό Ιωάννης Καποδίστριας, έμπνεόμενος από πνεύμα φιλάδελφο, καθώς έπρεπε νά λειτουργήσει ή παιδεία αλλά δέν ύπῆρχαν μετά τήν άπελευθέρωση άρκετοί δάσκαλοι, ένεπνεύσθη τήν λεγόμενη άλληλοδιδασκτική μέθοδο, όπου ο μαθητής μετέδιδε σέ έναν άλλον ό,τι έμαθε από τόν δάσκαλο. Αυτό πού πῆρε κανείς δίνοντάς το σέ έναν άλλο, όχι μόνο δέν μειώνεται αλλά και αυξάνεται και έμπεδώνεται και διασφαλίζεται. Έτσι είναι ή άγάπη: Τήν ώρα πού δίδεται και δίδει, δέν έλαττώνεται ούτε στερεύει ποτέ. Όπως ένα άναμμένο κερί: ή φλόγα του δέν έλαττώνεται, όταν μέ αυτήν άνάψει ένα άλλο κερί, αλλά και αν πάει νά σβήσει τό άλλο κερί πού άναψε δεύτερο θά βοηθήσει νά μείνει άναμμένο τό πρώτο.

Η βαθύτερη αίτία της κρίσεως είναι ότι κάποιιοι

θέλουν τά αγαθά τῆς γῆς νά τά στερήσουν ἀπό ἄλλους γιά νά τά νέμονται αὐτοί. Ἡ αἰτία δηλαδή τοῦ κακοῦ βρίσκεται στήν ἀπόρριψη τοῦ λόγου τοῦ Χριστοῦ: **Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν.** Τότε γίνεται ἀληθινά εὐτυχισμένος ὁ ἄνθρωπος, ὅταν δίνει παρά ὅταν παίρνει. Αὐτό ὁ Χριστός τό κήρυξε ὄχι μόνο μέ τό εὐαγγέλιό του ἀλλά καί τό ἐπεβεβαίωσε μέ τήν ζωή του, διότι ἔδωσε τόν ἑαυτό του θυσία γιά χάρη μας. Καί ὅταν ἐμεῖς δεχόμαστε μέσα μας αὐτόν τόν Χριστόν, τήν ἀγάπη του δεχόμαστε, δεχόμαστε αὐτό τό πνεῦμα, πού μᾶς κάνει κι ἐμᾶς εὐτυχισμένους καί ἄρα ὄχι ἀπαισιοδόξους. Ὅταν ὑπάρχει κάποιος πού σέ ἀγαπᾷ μέ μιᾶ τέτοια ἀγάπη ἀπό τήν ὁποία δέν ὑπάρχει μεγαλύτερη καί ὅταν κι ἐσύ γίνεσαι ἀποδέκτης αὐτῆς τῆς ἀγάπης, πῶς μπορεῖ ἔπειτα νά ἔχει τόπο μέσα σου ἡ ἀπαισιοδοξία;

Ἄς ὑπάρχει κρίση. Ἄν λειτουργήσει μεταξύ μας ἡ ἀγάπη, τό καλό πού θά βγεῖ θά εἶναι ἀσύγκριτα μεγαλύτερο ἀπό τά ψευτοαγαθά πού εἶχαμε πρίν τήν κρίση, τά ὁποῖα χωρίς τήν ἀγάπη καί τήν μεταξύ μας κοινωνία, ἔκαναν τή ζωή νά μοιάζει μέ νεκρή φύση, ὅπως ὅταν βλέπεις ἕνα πλαστικό τριαντάφυλλο πού δέν ἔχει ζωή οὔτε εὐωδία. Ἔτσι καί ἡ εὐμάρεια ἀφαιρεῖ τό νόημα τῆς ζωῆς, πού βρίσκεται στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο, τήν ὁποία ἀγάπη πρὸς τόν Θεό ὅταν μέσα μας τήν ζοῦμε, τήν μορφοποιοῦμε σέ μεταξύ μας ἀγάπη. Ἡ κρίση θά βγεῖ σέ καλό, ἂν τήν ὥρα πού στερούμαστε τά χρήματα, βροῦμε τό ἕν οὐ ἐστί χρεία, τό ἕνα αὐτό τοῦ ὁποίου ἔχουμε πραγματική ἀνάγκη, τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Τήν ὁποία ἀποδεχόμαστε ὅταν συμμορφωνόμαστε πρὸς τό θέλημά Του, πρὸς τήν δικαιοσύνη Του. Ὁ Θεός ἀναλαμβάνει τότε νά μᾶς προσθέσει καί ὅ,τι ἄλλο μᾶς χρειάζεται.

Όταν ἡ κοινωνική ζωὴ θεωρεῖται ὡς ἔκφραση τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων, ὅταν ἡ ἰδιοτέλεια καὶ τὸ χρήμα ἀναγνωρίζονται σάν ὁ θεὸς τῆς σημερινῆς κοινωνίας, ὅταν οἱ νόμοι καὶ οἱ θεσμοὶ ἀγνοοῦν τὸ πνεῦμα τῆς ἀνιδιοτελοῦς ἀλληλοβοηθείας, αὐτὴ ἡ ἄρνηση τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγάπης του στή ζωὴ μας, συνιστᾷ τὴ βιοθεωρία ἐκείνη πού γεννᾷ σήμερα τὴν ἀπαισιοδοξία καὶ τίς αὐτοκτονίες. Εἶναι ἀνάγκη νά ὑπερβοῦμε τὸ ἀπάνθρωπο καὶ ἀσφυκτικό πλαίσιο τὸ ὁποῖο ἀναγκάζει τοὺς ἀνθρώπους νά ζοῦν σάν οἰκονομικὲς μονάδες ἐξαρτώμενες ἀπὸ ἓνα ἠλεκτρονικό παγκόσμιο σύστημα τὸ ὁποῖο ἐλέγχει καὶ προσδιορίζει τίς ἐνέργειές μας, καὶ νά ζήσουμε μέσα στό πνεῦμα τῆς ἐν Χριστῷ κοινωνίας καὶ ἀγάπης, μέσα στό ὁποῖο θά ἀνακαλύψουμε τὴν χαρὰ καὶ τὸ νόημα τῆς ἀληθινῆς ζωῆς, πού ξεκινᾷ ἀπὸ δῶ καὶ συνεχίζεται στήν ἀθανασία τῆς ἀναστάσεως. Γιὰ νά βοηθηθοῦμε ὅλοι νά ἀποδοκιμάσουμε τὴν ἀπαισιοδοξία σάν ἀσθένεια παράλογη, καὶ γιὰ νά γνωρίσουμε τὸ μυστικό τῆς θεραπείας τῆς κυκλοφοροῦμε τὸ τεῦχος αὐτό μέ ἐξαίρετα κείμενα πού βρήκαμε κατάλληλα γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Ἔχουν γραφεῖ ἀπὸ ἓναν ἄνθρωπο πού ἔζησε μέσα στίς φυλακές τοῦ Νταχάου καὶ γνώρισε τὴν ἀπογοήτευση σάν μιά ἀπειλή γιὰ τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὴν ὁποία ὁμως ἀπειλή δέν ἐπηρεάσθηκε. Αὐτό τὸ μυστικό πού γνώριζε, αὐτόν τὸν θησαυρό πού εἶχε μέσα του, καὶ ὁ ὁποῖος τὸν κράτησε αἰσιόδοξο μέσα στίς δυσμενέστερες συνθῆκες, μᾶς ἀποκαλύπτουν τὰ κείμενά του αὐτά.

Σ' αὐτά θά ἀνακαλύψουμε καὶ εἰκόνες τῆς σημερινῆς κοινωνίας καὶ τὸ πῶς οἱ γονεῖς καὶ τὸ σχολεῖο μέ τὴν διαπαιδαγώγηση πού προσφέρουν διαμορφώνουν τὴν ἀπαισιόδοξη διάθεση. Τὰ λόγια του ἀποκτοῦν μιά ἐξαιρετικὴ ἐπικαιρότητα ὅταν μεταξύ αὐτῶν πού δια-

μορφώνουν τήν ἀπαισιόδοξη διάθεση προσθέσουμε τήν τηλεόραση πού δέν ὑπῆρχε στά χρόνια του, ἡ ὁποία μεταφέρει τά μηνύματα ἀκριβῶς ἐκεῖνα, τά ὁποία διαμορφώνουν τόν ἀπαισιόδοξο τύπο ἀνθρώπου. Ἡ ἀνάλυση τήν ὁποία κάνει εἶναι ἐξαιρετικά ἀπαραίτητη γιά νά δοῦμε τό πρόβλημα καί νά τό ἀντιμετωπίσουμε τόσο προληπτικά ὅσο καί θεραπευτικά. Ἄν ἐκεῖνοι πού μποροῦν νά μᾶς ἐπηρεάσουν ψυχολογικά, δέν θέλουν νά διορθώσουν τήν στάση τους μέσω τῆς ὁποίας διαδίδεται σάν ἐπιδημία ἡ ἀπαισιοδοξία, ὁ ἴδιος ὅμως ὁ ἑαυτός μας, ὁ ὁποῖος δέχεται τά ἐπιβλαβῆ ἐρεθίσματα, ἄν ἔχει γνωρίσει τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο τόν ἐπηρεάζει μέσα του τό κακό, μπορεῖ νά ἀντιληφθεῖ τόν κίνδυνο καί νά τόν ἀποφύγει.

Ἔχουμε τήν ἐντύπωση ὅτι αὐτός ὁ ὁποῖος θά διαβάσει τά κείμενα πού ἀκολουθοῦν εἶναι ἀδύνατον νά μήν ἐπηρεασθεῖ ἀπό τόν φλογερό λόγο τοῦ σοφοῦ καί Ἁγίου ἐπισκόπου Ἀχρίδος Νικολάου. Τά κείμενα προέκυψαν ἀπό σύμπτυξη τοῦ βιβλίου «Ἁγίου Νικολάου Ἀχρίδος: **Ὁμιλίες γιά τήν ἀπαισιοδοξία καί τήν αἰσιοδοξία**», ὡς καί λίγες προτάσεις ἀπό τό μικρό βιβλίο του «**Γιά τήν μετάνοια καί τήν ἐμπιστοσύνη στόν Θεό**» τῶν ἐκδόσεων «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσ/νίκη 2012.

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

Ἐπάρχει ἓνας ἀνάπηρος ἄνθρωπος γεμᾶτος αἰσιοδοξία, τόν ὁποῖο ἔχω δεῖ μέ τά ἴδια μου τά μάτια. Εἶναι ἓνας στρατιώτης πού πληγώθηκε στόν πόλεμο. Μιά ἐχθρική σφαῖρα διαπέρασε τό σῶμα του, τόν πλήγωσε δίπλα στή μέση του. Μέ κάλεσε νά τόν ἐπισκεφθῶ. Μπήκαμε μέσα στό μισοσκότεينو δωμάτιο. Σέ μία μεγάλη καρέκλα, μέ πλάτη δίπλα στό παράθυρο, καθόταν ὁ γνωστός μου. Μέ κοίταξε καί μοῦ εἶπε:

«Κάθομαι ἐδῶ ἀπό τό πρωί μέχρι τό βράδυ καί παρατηρῶ τή ζωή ἀπό τό παράθυρο. Ἐπί τό πρωί μέχρι τό βράδυ καί καμιά φορά ἀπό τό ἓνα πρωί ὡς τό ἄλλο πρωί. Ξέρετε πῶς ἐάν ἓνας ἄνθρωπος βρεθεῖ μέσα σ' ἓνα ἄδειο πηγάδι καί ἀπό κεῖ παρατηρήσει μέρα μεσημέρι τόν οὐρανό, θά δεῖ τά ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ; Καί ἐγώ παρατηρῶ μέσα ἀπό τό μισοσκοτάδο μου τούς ἀνθρώπους καί μοῦ φαίνονται σάν ἀστέρια λαμπερά πού φέγγουν, κινουῦνται κυκλικά καί ἀδιάκοπα. Ὅσο συμμετεῖχα στόν στρόβιλο τῆς ζωῆς δέν ἤξερα ὅτι ἡ ζωή εἶναι τόσο ὠραία καί τόσο γλυκειά. Ἐπί τό τότε πού ἔχασα τά πόδια μου, κέρδισα τά μάτια μου. Ναι βλέπω αὐτή τή ζωή ἀπό τότε πού κάθισα σ' αὐτήν τήν καρέκλα. Ἡ ζωή εἶναι ὠραία καί γεμάτη ἄρμονία.

Ἡ ἀρρώστια δέν εἶναι μεγάλο κακό καί ὁ θάνατος ἐπίσης δέν εἶναι οὔτε μεγάλο οὔτε μικρό κακό. Δέν αἰ-

σθάνομαι τά πόδια μου καθόλου. Δέν στηρίζουνε αὐτά ἐμένα ἀλλά ἐγώ αὐτά. Ἄλλά ὑπάρχει κάτι πού στηρίζει ἐμένα ὅπως ἐγώ κρατῶ τά παράλυτα πόδια μου. Ἐάν δέν ὑπῆρχε αὐτό, θά ἦμουν ὅλος παράλυτος. Αὐτό πού μέ κρατᾷ εἶναι ἡ ἐσωτερική ψυχική μου αἰσιοδοξία. Ἡ ψυχὴ μου γιά καιρό ἦταν παράλυτη. Ἡ ὀπτική τῆς ψυχῆς μου κυρίως ἦταν παράλυτη, ἐπειδή δέν μπορούσε νά βλέπει τήν ὁμορφιά καί τό νόημα αὐτῆς τῆς ζωῆς.

Ἡ ψυχὴ μου περιφερόταν στό σκοτάδι καί τῆς φαινόταν ὅλος ὁ κόσμος σκοτεινός. Ἡ μοναδική της δραστηριότητα ἦταν ἡ ὑποταγή στό σῶμα, ἡ σκλαβιά στό σῶμα. Τό σῶμα μου ἔσερνε τήν ψυχὴ πίσω του, ὅπως τραβᾷ ὁ κυνηγός τόν σκύλο του ἀπό τό λουρί. Ἡ ψυχὴ μου χοροπηδοῦσε, χόρευε στή σκόνη καί στή λάσπη, ἀκολουθώντας τό σῶμα, ὑπακούοντας πάντα στήν θέληση τοῦ σώματος.

Ἦμουν ὑγιής ἀλλά δέν τό αἰσθανόμουν. Εἶχα μάτια ἀλλά δέν ἔβλεπα. Οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ἐνῶ μέ ἀγγιζαν χαρούμενα, ἐγώ κατσούφιαζα καί δέν τίς ἔβλεπα. Τά ἀστέρια μέ ἔβλεπαν, ἀλλά ἐγώ τά ἀπεχθανόμουν καί τά φοβόμουν. Ἦμουν σάν τυφλοπόντικας, πού κάποιος μέ ἔβγαλε ἔξω στό φῶς καί στόν ἀέρα καί μπερδεμένος τριγύριζα ἀπό δῶ καί ἀπό κεῖ. Τρέμοντας ἔσκαβα τή γῆ γιά νά ξεφύγω ἀπό τόν ἥλιο καί νά χωθῶ πάλι στό σκοτεινό χῶμα τῆς γῆς.

Δόξα τῷ Θεῷ ἔγινε αὐτός ὁ πόλεμος! Καί δόξα τῷ Θεῷ ὁ ἐχθρός μέ αὐτόν τόν τρόπο μέ ἔκανε παράλυτο! Αὐτός ὁ ἐχθρός εἶναι γιά μένα ὁ μεγαλύτερος εὐεργέτης. Ἐχασα τά πόδια ἀλλά κέρδισα τήν ψυχὴ. Πόσο μεγάλη εἶναι ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ! Χρησιμοποιεῖ καί τά πιό αὐστηρά μέσα γιά τό καλό μας. Ἐγώ ἔδωσα μόνο τά πόδια μου γιά τήν ψυχὴ. Ποῦ νά ξέρετε πόσο περισσότερο ἀξίζει ἡ ψυχὴ ἀπό τά πόδια!

Ἐκ τούτου πού κάθομαι σ' αὐτήν τήν καρέκλα καί παρατηρῶ τόν κόσμον ἀπό τό παράθυρο, τακτοποίησα τίς σκέψεις μου καί τά αἰσθήματά μου. Γιά πολύ καιρό μέσα στό κεφάλι μου καί στήν καρδιά μου ἐπικρατοῦσε χάος. Ὁ ἄνθρωπος βρίσκει τήν ἄρμονία στήν ζωή καί στόν κόσμο, μόνον ὅταν τήν βρεῖ μέσα του. Αὐτήν τήν ἐσωτερική ἄρμονία μόλις τώρα τήν βρῆκα. Ἀπομάκρυνα τό χάος καί τόν φόβο ἀπό μέσα μου. Παλιά αἰσθανόμουν φόβο ἀκόμη καί γιά ἓνα ἀπλό σπυρίδι. Σήμερα ὑπάρχουν δίπλα μου δύο παράλυτα πόδια, πού κάποτε ἦταν βασικά μέλη τοῦ σώματός μου, καί δέν φοβᾶμαι καθόλου. Μιά ἀνατροπή συνέβη μέσα στήν ψυχή. Τώρα πού ἔγινα πιό ἄσχημος, ὁ κόσμος μοῦ φαίνεται πιό ὁμορφος. Ὅταν μέ συμπονᾷ ὁλος ὁ κόσμος, τότε ἀρχίζω νά λυπᾶμαι ὅλο τόν κόσμο».

Ἔτσι μοῦ μίλησε ὁ παράλυτος ἄνθρωπος. Πόσοι ἀπό σᾶς δέν θά ἔλεγαν: Ἐγώ στή θέση του θά αὐτοκτονοῦσα. Ὁ ἀριθμός τῶν αὐτοκτονιῶν στήν ἐποχή μας ἀυξάνει ἀνησυχητικά καί γιά λόγους λιγότερο σοβαροῦς ἀπό ὅ,τι εἶναι δύο παράλυτα πόδια. Ἡ ἀγωγή καί ἡ διαπαιδαγώγηση παίζει σημαντικό ρόλο στό θέμα αὐτό. Ὁ ἄνθρωπος διαπαιδαγωγεῖται ἢ γιά νά γίνῃ αἰσιόδοξος ἢ γιά νά γίνῃ αὐτόχειρας. Ἡ γενιά μας ἔχει διαπαιδαγωγηθεῖ γιά τό δεύτερο. Οἱ γονεῖς εἶναι οἱ πρῶτοι πού προετοιμάζουν τούς αὐτόχειρες.

Ἡ μάνα γιά παράδειγμα ψιθυρίζει κάθε πρωί στόν γιό της: «ὁ κόσμος αὐτός εἶναι κακός». «Οἱ ἄνθρωποι, συνεχίζει ἡ μάνα, εἶναι ἐγωιστές, φθονεροί καί ψευτεῖς». «Ἀπόφευγε τούς ἀνθρώπους, γιέ μου». «Νά κοιτᾷς μόνο τόν ἑαυτό σου». Μετά τή μάνα ὁ πατέρας ἐπαναλαμβάνει στό γιό: «Τί κακός καιρός γιά τό χωράφι». «Πόσο ἄσχημη εἶναι ἡ φύση». «Πόσο ἀηδιαστι-

κά είναι τά ανθρώπινα ἔργα». «Πόσο βαρετός εἶναι ὁ ἥλιος». «Πόσο θλιβερή εἶναι ἡ ζωή». Ὁ πατέρας καί ἡ μάνα ἐπαναλαμβάνουν στό γιό τους συχνά τά τρελλά λόγια ἑνός ἀπαισιόδοξου ποιητή: «Ἀδελφέ μου, στόν κόσμο δέν ὑπάρχει ἀγάπη».

Δέν ὑπάρχει μεγαλύτερη καταδίκη αὐτοῦ τοῦ κόσμου ἀπό αὐτήν. Ὁ κόσμος ἐπιβιώνει λόγω τῆς ἀγάπης. Ἄν πεῖ κανεῖς πώς στόν κόσμο δέν ὑπάρχει ἀγάπη, αὐτό εἶναι ἡ πιό φρικτή καί ψευδῆς καταδίκη τοῦ κόσμου. Μέ τήν παραπάνω φράση τοῦ ἀποτυχημένου καί ἀπαισιόδοξου ποιητή διαπαιδαγωγεῖται ὀλόκληρη ἡ γενιά μας. Θά βρεῖτε ἑκατοντάδες νέους καί ἡλικιωμένους πού δέν ξέρουν τό «Πάτερ ἡμῶν» καί δέν διαβάζουν τό Εὐαγγέλιο, ἀλλά δέν θά βρεῖτε οὔτε μερικές δεκάδες ἀνθρώπων, πού δέν ἐπαναλαμβάνουν καθημερινά: Ἀδελφέ μου, σ' αὐτόν τόν κόσμο δέν ὑπάρχει ἀγάπη. Ὅποιος ὅμως ἐπαναλαμβάνει αὐτά τά λόγια, δέν σκέφτεται πώς ὑπάρχει σ' αὐτόν τόν κόσμο τό χαμόγελο καί ἡ χαρά. Ἀκόμη καί οἱ δάσκαλοι καί οἱ καθηγητές συνεχίζουν νά ὑποτιμοῦν τούς μαθητές κρατώντας τους ἐπίτηδες σέ μιά μεγάλη ἀπόσταση ἀπ' αὐτούς. Μέ μία λέξη σερνόμαστε καί δέν προχωρᾶμε. Μελαγχολικοί, χλωμοί, συντετριμμένοι ἄνθρωποι περπατοῦν. Ἡ χαρά μας εἶναι μισή λύπη. Τό χαμόγελό μας δέν μοιάζει μέ τό χρυσαφένιο φῶς τοῦ ἡλίου, ἀλλά μέ τό χλωμό, μελαγχολικό φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Οἱ πολλοί εἶναι συνηθισμένοι στήν κλειστή ζωή τοῦ δωματίου. Ἡ διασκέδασή μας φθάνει στά ὅρια τῆς ἀμαρτίας. Ἐξαιτίας τῆς ἀγωγῆς καί τῆς διαπαιδαγωγότητάς μας, ὀλόκληρη ἡ χώρα μας εἶναι «παράλυτη». Σ' αὐτό ὀφείλεται ἡ ἀπαισιοδοξία μας, ἡ μελαγχολία καί ἡ θλίψη μας, ἡ ἔλλειψη χαρᾶς. Τό μεγαλύτερο μέρος τῆς μελαγχολίας μας προέρχεται ἀπό τίς ἐσωτερικές

συνθήκες πού ἐπικρατοῦν στά σχολεῖα, στήν ἐκκλησία, στήν οἰκογενειακή καί στή δημόσια ζωή. Σπάνιο νά βρεῖ κανεῖς ἓνα παράλυτο πού νά εἶναι αἰσιόδοξος.

Πολλοί νομίζουν ὅτι ἔτσι ἀπλά κάποιος εἶναι αἰσιόδοξος καί κάποιος ἀπαισιόδοξος. Δέν εἶναι ὅμως ἔτσι. Αἰσιοδοξία σημαίνει εὐτυχία, ἐνῶ ἀπαισιοδοξία σημαίνει δυστυχία. Μεγαλύτερη εὐτυχία γιά ἓναν ἄνθρωπο δέν εἶναι ἡ ὑγεία, ὁ πλοῦτος, οἱ φίλοι καί ἡ δόξα. Ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία γιά ἓναν ἄνθρωπο εἶναι νά ἔχει αἰσιοδοξία. Οὔτε μεγαλύτερη δυστυχία γιά ἓναν ἄνθρωπο εἶναι ἡ ἀρρώστια, ἡ φτώχεια, ἡ μοναξιά, ἡ ἐγκατάλειψη, ἡ ἀδικία, ἡ ὁποιαδήποτε δυσκολία καί ἀπώλεια. Ἡ μεγαλύτερη δυστυχία γιά ἓναν ἄνθρωπο εἶναι νά εἶναι ἀπαισιόδοξος, γιατί ἐνῶ ἡ αἰσιοδοξία ἀποτελεῖ ὕμνο τῆς ζωῆς, ἡ ἀπαισιοδοξία ἀποτελεῖ ὕμνο στόν θάνατο.

Οἱ ἄνθρωποι δέν μποροῦν μέ τίποτε νά συνηθίσουν νά παρατηροῦν τά πάντα ἀπό τήν ὀπτική τῆς αἰωνιότητος. Ὅλα ὅσα παράγει αὐτός ὁ κόσμος, τά παράγει γιά τήν αἰωνιότητα. Ἡ ἀγάπη μας καί ἡ φιλία μας εἶναι ἀξεπέραστες στόν χρόνο, ὅπως καί ὁ κόσμος. Τά μάτια μας κάνουν λάθος ὅταν μᾶς λένε πώς ὅλα περνᾶνε, ὅπως μᾶς ἐξαπατοῦν γιά τήν κίνηση τοῦ ἡλίου. Ὑπάρχει ἓνα περιβάλλον πνευματικό ὅπου ὅλα ζοῦν καί κινοῦνται. Αὐτό τό περιβάλλον εἶναι σταθερό καί ἀκίνητο. Ὅλα ὅσα ἔζησαν στή γῆ, ζοῦν καί σήμερα σ' αὐτό τό πνευματικό περιβάλλον. Ὅλα ὅσα ζοῦν σήμερα, θά ζοῦν αἰώνια σ' αὐτόν τόν πνευματικό τόπο. Ἡ ἀγάπη καί ἡ φιλία δέν χάνονται μέ τόν θάνατο, ἀλλά συνεχίζουν νά ὑπάρχουν σέ μιᾶ πολύ πιό καθαρή καί ἔξοχη μορφή στόν ἄλλο κόσμο.

Ἀνάμεσα στόν ἄλλο κόσμο καί σ' αὐτόν πού ζοῦμε ὑπάρχουν σύνορα ἐξαιτίας τῆς μυωπίας μας, καί

δέν βλέπουμε τήν συνέχεια, τήν προέκταση αὐτῆς τῆς ζωῆς μετά τόν θάνατο. Καί δέν μπορούμε νά δοῦμε μέ πνευματικά μάτια τό «τώρα».

Ὅλοι ἐμεῖς ὑφαίνουμε τό ὑφαντό τῆς ἱστορίας, ἀδέλφια μου. Εἴμαστε ὑφαντές τῆς ἱστορίας ἀλλά ὑπάρχει καί ἕνας μεγαλύτερος ἀπό μᾶς Ὑφαντής. Ὅλες οἱ ἡμέρες πού συναποτελοῦν τό παρελθόν, ἀπό μόνες τους δέν θά σήμαιναν τίποτε, ἄν δέν ἀποτελοῦσαν καί αὐτές μέρος ἑνός ὑφαντοῦ πού εἶναι ἡ ζωή μας. Ὁ χρόνος ὅλων τῶν ἀνθρώπων στόν κόσμον ἀπό μόνος του δέν θά ἦταν τίποτε, ἄν δέν εἶχε σάν στόχο του καί περιεχόμενό του τήν δημιουργία μιᾶς παγκόσμιας σύνθεσης, ἑνός παγκοσμίου ἐργόχειρου ὑφαντοῦ. Κάθε ἔργο μας μέχρι αὐτήν τήν στιγμή, κάθε λέξη καί κάθε συναίσθημα διατηρεῖται καί δέν χάνεται ὡς μέρος τῆς προσωπικῆς μας σύνθεσης. Ὅλος ὁ ἥρωισμός μας καί ὅλη ἡ φαυλότητά μας στέκονται ἀκίνητα στήν ὑφανση τοῦ παρελθόντος μας.

Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι δέν ἀποτελοῦμε θεματοφύλακες τῆς ἱστορίας μας, εἴμαστε μόνο οἱ ὑφαντές της. Τό παρελθόν διαφυλάσσεται ἀπό Ἐκεῖνον πού δέν λησμονεῖ τίποτε. Τά κλειδιά τοῦ παρελθόντος κρατᾷ ὁ Ὑψιστος Ὑφαντής, πού προσεκτικά ἀγρυπνᾷ πάνω ἀπό κάθε νῆμα πού πλέκεται στό ἐργόχειρό Του. Ἀναλογιστεῖτε φίλοι μου, ποιά εἶναι ἡ συμβολή σας στό τεράστιο αὐτό ὑφαντό τοῦ Θεοῦ; Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι λόγος τῆς αἰσιοδοξίας.

Ἡ αἰσιοδοξία ἀποτελεῖ τό φωτοστέφανο τῆς χριστιανικῆς φιλοσοφίας καί τῆς χριστιανικῆς ἱστορίας. Αἰσιόδοξος ἦταν ὁ Θεμελιωτής τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ πῖο Αἰσιόδοξος ἀπό ὅλους τούς αἰσιόδοξους στόν κόσμο. Παρέμενε αἰσιόδοξος καί ὅταν ἐγκαταλελειμένος ἀπό ὅλους προσευχόταν μόνος στόν Θεό, ἐκείνη τήν

μοιραία νύχτα πρίν ἀρχίσει ἡ τραγωδία. Καί τότε πού τόν σύρανε ἀπό τόν Ἡρώδη στόν Πιλᾶτο χλευάζοντας τον. Καί τότε πού Τοῦ ἔβαλαν ἀγκάθινο στεφάνι, πού Τοῦ ἔσχιζε τό θεϊκό Του κεφάλι, καί τότε ὅταν ὑπό τό βάρος τοῦ Σταυροῦ ἔβγαινε ἔξω ἀπό τά Ἱεροσόλυμα, πού Τόν ἀποχαιρετοῦσαν μέ γέλια, μέ κατάρες καί μέ τόν ἦχο τῶν ἀδύναμων δακρύων τῶν γυναικῶν. Καί τέλος ὅταν τό ποτήρι τῆς πίκρας ξεχείλισε καί εἰσῆλθε στήν ἱστορία ἡ λέξη Γολγοθᾶς, πάλι παρέμεινε αἰσιόδοξος.

Αἰσιόδοξοι ἦταν καί οἱ Χριστιανοί μάρτυρες. Ἄφοῦ οἱ μάρτυρες καί οἱ μεγαλομάρτυρες ἦταν αἰσιόδοξοι, πῶς ἐμεῖς νά εἴμαστε ἀπαισιόδοξοι; Αἰσιόδοξοι ἦσαν ὅσοι στίς ρωμαϊκές ἀγορές πάλαιψαν μέ ἄγρια θηρία, γιά νά διασκεδάσει ὁ Καίσαρας. Αἰσιόδοξοι ἦσαν ὅσοι καίγονταν στήν πίσσα στίς πλατεῖες γιά τήν ψυχαγωγία τοῦ Καίσαρα καί τῶν γυναικῶν του. Αἰσιόδοξοι ἦσαν ὅσοι γύριζαν δεμένοι στόν τροχό καί ὅσοι θάφτηκαν ζωντανοί στήν γῆ. Αἰσιόδοξοι ἦσαν ἐκεῖνοι πού δέν γνώρισαν τήν ἰσότητα οὔτε τήν ἐλευθερία τοῦ τύπου. Πῶς λοιπόν ἐμεῖς νά γινόμαστε ἀπαισιόδοξοι; Γιατί νά γινόμαστε ἀπαισιόδοξοι; Οἱ μάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ ὅταν καίγονταν στή φωτιά φώναζαν: Ἐμεῖς καί πάλι πιστεύουμε. Αὐτοί καί ὅταν τούς ἔσχιζαν τά θηρία ψιθύριζαν: Ἐμεῖς πάλι ἐλπίζουμε. Πάνω στόν σταυρό, κλαίγοντας μέ λυγμούς ἔλεγαν: Ἐμεῖς καί τώρα σᾶς ἀγαπᾶμε. Ἐμεῖς ἀγαποῦμε τήν μαρτυρική ζωή μας καί προσδοκοῦμε μιά καλύτερη ζωή. Πιστεύουμε στόν Ἕνα καί Παντοδύναμο Θεό πού κυβερνᾷ τόν ἥλιο καί μετρᾷ ὅλους τούς πόνους μας καί ὅλες τίς ἀδικίες τῶν βασανιστῶν μας.

Αὐτούς τούς ἀνθρώπους πού τούς κλώτσησαν σάν ἄχρηστες πέτρες, τούς πῆρε ὁ Θεός, ὁ Κτίστης τῶν

πάντων, νά ἀποτελέσουν τό θεμέλιο τῆς ἐκκλησίας Του. Ἡ ἐκκλησία Του ἀποτελεῖ τό μεγαλύτερο οἰκοδόμημα αἰσιοδοξίας πού κτίστηκε στή γῆ. Ἡ αἰσιοδοξία τοῦ Χριστιανισμοῦ δέν ἀποτελεῖ μία ἀπλῆ πνευματική θεωρία, γιατί εἶναι δοκιμασμένη καί τεκμηριωμένη.

«Δέν θά μπορούσα νά ἀποκαλέσω τόν ἑαυτό μου Χριστιανό, ἐάν δέν ἤμουν αἰσιοδόξος. Καί ἂν ἀποκαλοῦσα τόν ἑαυτό μου Χριστιανό καί δέν ἤμουν αἰσιόδοξος, δέν θά ἤμουν εἰλικρινής Χριστιανός. Καί ὅλοι ἐσεῖς ματαίως ἀποκαλεῖσθε Χριστιανοί, ἐάν δέν εἴσθε αἰσιόδοξοι. Ὁ Χριστιανισμός ἀποτελεῖ τό μέγιστο κάστρο αἰσιοδοξίας. Ὁ Χριστιανισμός θεμελιώνεται στήν πίστη, τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη. Γιατί αὐτά τά τρία μόνο σώζουν: ἡ πίστη, ἡ ἐλπίδα καί ἡ ἀγάπη.

Ἡ πίστη, ἡ ἐλπίδα καί ἡ ἀγάπη συναποτελοῦν τήν αἰσιοδοξία. Μόνον ἡ αἰσιοδοξία μᾶς σώζει. Ἄν δέν ἔχουμε αἰσιοδοξία, δέν ἔχουμε πίστη. Χωρίς πίστη εἴμαστε σάν τά ζῶα πού σήμερα τό πρωί σφαγιάστηκαν στό σφαγεῖο. Χωρίς τήν αἰσιοδοξία, ὅλοι μας εἴμαστε ἀνάπηροι. Μεγαλύτερη ἀναπηρία ἔχει ὁ ἄνθρωπος χωρίς αἰσιοδοξία παρά ὁ ἄνθρωπος χωρίς πόδια. Ὁ Θεός ἐν σοφία τά πάντα ἔκτισε. Στό πρόσωπο τοῦ αἰσιόδοξου καθημερινά πέφτουν οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, τοῦ ζεσταίνουν καί τοῦ φωτίζουν τήν ψυχή, ἐνῶ τό πρόσωπο τοῦ ἀπαισιόδοξου μένει χωρίς τόν ἥλιο, μέ ἀποτέλεσμα ἡ ψυχή του νά εἶναι κρύα καί σκοτεινή. Ὁ πρῶτος καθημερινά βλέπει τά λουλούδια, ἐνῶ ὁ δεύτερος τόν σκουπιδότοπο. Δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει καμμιά δημιουργία χωρίς αἰσιοδοξία.

Ἀδελφοί μου, ἄς εἴμαστε αἰσιόδοξοι. Ἄς ἀτενίσουμε τόν κόσμο μας τήν ἡμέρα, ἄς δοῦμε ψηλά στόν οὐρανό τήν νύχτα καί ἄς ἔχουμε πίστη στόν Θεό. Ὑ-

πάρχει ὁ Δημιουργός, ὁ Πλάστης τοῦ κόσμου καί Πατέρας μας. Ἡ σκέψη αὐτή, ἅς εἶναι ἡ βάση τῆς αἰσιοδοξίας μας. Κάθε σπόρος ἀφοῦ σαπίσει, τότε βλαστάνει καί γίνεται λουλούδι. Μέ τόν θάνατο ἐμεῖς σαπίζουμε γιά νά βλαστήσουμε στήν ἄλλη ζωή. Ἐπειδή εἴμαστε παιδιά ἑνός ἀθάνατου Πατέρα, γι' αὐτό εἴμαστε καί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἀθάνατοι. Τί εἶδους Πατέρας θά ἦταν αὐτός πού δέν θά δημιουργοῦσε παιδιά ὅμοια μ' Αὐτόν; Ποιός Πατέρας θά ζοῦσε δισεκατομμύρια χρόνια καί θά εἶχε γιούς τῶν ὁποίων ἡ ζωή δέν διαρκεῖ οὔτε ἑκατό χρόνια; Ἄς εἴμαστε αἰσιόδοξοι ἐπειδή κανείς δίκαιος δέν θά πάει στήν κόλαση καί οὔτε ἓνας μή μετανιωμένος ἁμαρτωλός στόν παράδεισο. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως γιά νά κατορθώσει νά εἰσέλθει στόν παράδεισο, πρέπει πρῶτα ὁ παράδεισος νά εἰσέλθει μέσα του. Στήν κόλαση ὀδηγεῖται αὐτός πού ἡ κόλαση ὑπάρχει ἤδη μέσα στήν ψυχή του. Ὁ παράδεισος εἶναι ἀθάνατη χαρά καί θεϊκή ἀνύψωση. Ἡ κόλαση εἶναι αἰώνια λύπη καί ἡ γεμάτη ἐνοχές καί τύψεις συνείδηση. Ἡ τιμωρία τῶν ἁμαρτωλῶν καί ἡ ἀνταμοιβή τῶν Δικαίων εἶναι οἱ ὑψηλότεροι μαθηματικοί νόμοι τῆς οἰκουμένης.

Ἄς εἴμαστε αἰσιόδοξοι, ἀκόμη καί ὅταν ζημιωνόμαστε, γιατί ἡ ζημιὰ μας δέν εἶναι ποτέ ἄστοχη καί χωρίς λόγο. Τά βάσανά μας εἶναι σημαντικός παράγοντας στήν συνολική πορεία ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος. Τά βάσανά μας εἶναι μισθός μέ τόν ὁποῖο πληρώνουμε εἰσιτήριο γιά νά εἰσέλθουμε στόν τόπο τόν ὁποῖο φωτίζει ὁ Θεός μέ πολλούς ἥλιους.

Ἐγώ προσωπικά τρεῖς φορές στή ζωή μου ἔφθασα κοντά στόν θάνατο καί μπορῶ νά σᾶς ἐξομολογηθῶ καί νά σᾶς δώσω τήν μαρτυρία πῶς τά ὅσα πέρασα δέν ἦταν οὔτε φοβερὰ οὔτε ἀνυπόφορα. Θυμᾶμαι ἐκεῖ-

νες τίς στιγμές μέ χαρά, ἐπειδή αὐτά τά τρία γεγονότα ὁμορφαίνουν τή ζωή μου καί σήμερα, καί κάνουν τήν ψυχή μου πιά δυνατή. Ἄς εἶμαστε αἰσιόδοξοι καί ὅταν μεγαλώνουμε σέ ἡλικία, ὅπως ὅταν ἤμασταν νέοι. Κάθε ἡλικία ἔχει τό μεγαλεῖο της καί τήν ὁμορφιά της.

Ἄς εἶμαστε αἰσιόδοξοι ὡς Χριστιανοί, γιατί στήν πίστη μας βρῆκαν παρηγοριά καί οἱ πιά ἀπελπισμένοι. Ἄς αἰσιοδοξοῦμε ὅλοι μας καί ὡς λαός. Δέν μᾶς ξέχασε αὐτός πού δημιουργεῖ τήν Ἱστορία. Ὁ ρόλος μας στήν Ἱστορία εἶναι σημαντικός καί ἐξελίσσεται σέ ἀκόμη πιά σημαντικό. Ὅταν παλεύουμε γιά τήν ἐλευθερία, ἀγωνιζόμαστε γιά κάτι θεϊκό, γιατί ὁ Θεός εἶναι Πατέρας τῶν ἐλεύθερων καί ὄχι τῶν ὑποδουλωμένων ψυχῶν καί σωμάτων. Ἄς σκεφτόμαστε αἰσιόδοξα, ἐπειδή μόνον ἡ αἰσιόδοξη σκέψη φθάνει μέχρι τόν Θεό. Ἄς εἶμαστε αἰσιόδοξοι καί μέ τά συναισθηματά μας, γιατί ἡ αἰσιοδοξία εἶναι τό φάρμακο τῆς λύπης καί ἡ πηγή τῆς ἀληθινῆς καί αἰώνιας χαρᾶς. Ἄς εἶμαστε αἰσιόδοξοι καί μέ τά ἔργα μας, ἐπειδή τά καλά ἔργα μας συνυφαίνονται μέ τά ἔργα τοῦ Θεοῦ, καί διατηροῦνται αἰώνια ὅπως καί τά ἔργα τοῦ Θεοῦ. Ἄς εἶμαστε αἰσιόδοξοι γιατί καί ἡ ἴδια ἡ ζωή εἶναι αἰσιόδοξη καί ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἶμαστε ἡ πιά ὑψηλή ἔκφραση τῆς ζωῆς.

Τό νά εἶναι κανεῖς αἰσιόδοξος σημαίνει νά ζεῖ καί νά ἐκτιμᾷ δίκαια τό δῶρο τῆς ζωῆς».

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

«Νεαροί μου, θέλω νά σᾶς εὐχαριστήσω πού μέ προσκαλέσατε νά σᾶς μιλήσω γιά τήν ἀπαισιοδοξία τῶν νέων καί νά σᾶς παρακαλέσω· Μήν ἀξιολογεῖτε ἕναν ἄνθρωπο μόνο ἀπό τήν κοινωνική του θέση ἢ μόνο ἀπό τόν τίτλο του. Μήν κρίνετε τούς ἀνθρώπους ἀπό τή στολή τους καί τήν ἐξωτερική τους ἐμφάνιση, ἀλλά ἀπό τό ἐσωτερικό τους καί ἀπό ὅλα ὅσα ἐξαρτῶνται ἀπό τούς ἴδιους. Ἡ κοινωνική θέση δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τόν καθένα μας. Αὐτό πού ἐξαρτᾶται ἀπό μᾶς τούς ἴδιους εἶναι ἡ ποιότητα τῶν αἰσθημάτων μας, ἡ ποιότητα τῶν σκέψεών μας καί ἡ ποιότητα τῆς βούλησῆς μας, ἡ ποιότητα τῆς ψυχῆς μας.

Μακάρι νά καταφέρω μέ τήν ὁμιλία μου νά σᾶς ἐμπνεύσω θάρρος καί αἰσιοδοξία. Χαίρομαι, ἂν ἐγώ ὡς μοναχός, πού φορῶ ράσο, κατορθώσω νά σᾶς προσφέρω κάτι καλό. Ἡ κοινωνική θέση ἢ ὁ τίτλος δέν θά σᾶς καταστήσουν ἰκανούς γιά τό σωστό, ἂν ἐσεῖς δέν γίνετε ἰκανοί ἀπό μόνοι σας γιά καλές πράξεις. Ὁ Ἐπίκτητος, ὁ στωικός φιλόσοφος, παρόλο πού ἦταν σκλάβος ἦταν τόσο καλός, πού ἀποτελοῦσε πρότυπο καί παράδειγμα, σέ ἀντίθεση μέ τόν Καλιγούλα· παρόλο πού ἦταν αὐτοκράτορας, ἦταν ποταπός καί ἀνήθικος. Ἡ στολή τοῦ ἀξιωματικοῦ δέν θά σᾶς κάνει γενναίους, οὔτε τό ράσο τοῦ ἱερέα εὐσπλαγχνικούς, οὔτε ἡ δικαστική τήβεννος δίκαιους, οὔτε ἡ πολυθρό-

να τοῦ ὑπουργοῦ δυνατοῦς, ἐάν ἡ ψυχὴ σας δέν εἶναι γεμάτη ἀπό γενναιότητα, φιλευσπλαγχνία, δικαιοσύνη καί ψυχικὴ δύναμη.

Πρέπει νά ἔχετε ψυχὴ πού θά εἶναι ἱκανή γιά τρία πράγματα: νά ὑπομένει, νά ἀγαπάει τὴ ζωὴ, ἀλλά καί νά θυσιάζεται. Τέτοια ψυχὴ δέν θά ἔχετε ποτέ, ἐάν εἴστε ἀπαισιόδοξοι. Ὁ ἀπαισιόδοξος δέν μπορεῖ νά θυσιάσει τὴ ζωὴ του, γιατί ἡ ζωὴ γι' αὐτόν δέν ἔχει ἀξία καί ἐκεῖνο πού δέν ἔχει ἀξία, μπορεῖ μόνο νά «πεταχτεῖ» καί ὄχι νά θυσιαστεῖ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος προσφέρει κάτι πού ἀγαπάει, τότε θυσιάζεται, ἐνῶ ὅταν προσφέρει κάτι πού μισεῖ, τότε δέν θυσιάζεται, ἀλλά τό «πετᾶ».

Ὁ ἀπαισιόδοξος δέν μπορεῖ νά ἀγαπήσει τὴ ζωὴ, ἐπειδὴ τοῦ φαίνεται πὼς δέν ἔχει νόημα καί χαρά. Ἡ ζωὴ γιά τόν τέτοιου εἶδους ἄνθρωπο εἶναι ἀνοησία, πόνος, ἀπερίσκεψία, θλίψη καί ἔτσι δέν τὴν ἀγαπᾶ. Ὁ πεσσιμιστής τελικά δέν μπορεῖ νά ὑπομείνει τὴ ζωὴ, γιά τούς ἴδιους λόγους πού δέν μπορεῖ νά ἀγαπήσει τὴ ζωὴ. Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά ἀντέξει τόν πόνο πού ἔχει κάποιο νόημα καί τέλος. Δέν μπορεῖ νά ἀντέξει ὁμῶς τόν πόνο πού δέν ἔχει οὐσία καί τέλος. Ἡ ζωὴ τῶν ἀπαισιόδοξων ἀνθρώπων εἶναι ἀπερίσκεπτος καί ἀτελείωτος πόνος.

Ἄν εἴστε ἀπαισιόδοξοι, δέν θά μπορέσετε οὔτε νά θυσιαστεῖτε, οὔτε νά ἀγαπήσετε τὴ ζωὴ, οὔτε κἂν νά τὴν ὑπομείνετε. Ἡ ψυχὴ σας δέν θά εἶναι ἱκανή γιά κανένα ἀπό τά παραπάνω. Θά εἶναι ἱκανή γιά ἀνοησίες, γιά ἄσκοπη περιπλάνηση ἢ γιά τεχνάσματα ἢ γιά ἀκινήσια ἢ γιά αὐτοκτονία. Οὔτε σεῖς θά εἴστε χρήσιμοι γιά τὴ ζωὴ, οὔτε ἡ ζωὴ θά ἔχει σημασία γιά σᾶς. Στίς τρεῖς τελευταῖες περιπτώσεις ἡ ζωὴ στήν ἱλιγγιώδη πορεία της θά σᾶς «κοιτάξει» περιφρονητι-

κά και θά περάσει πολύ γρήγορα από δίπλα σας. Ἡ ζωή σάν βουερό και ἀσημένιο ποτάμι θά προσπεράσει πολύ γρήγορα δίπλα από τόν ἀπαισιόδοξο νερόλακκό σας. Μάταια από τόν νερόλακκο αὐτόν θά πετάξετε λάσπη και συκοφαντίες στη ζωή. Νομίζετε ὅτι θά θολώσετε τή ζωή; Ὅχι, θά θολώσετε μόνο τήν ὀπτική σας και τήν ψυχή σας.

Πιστεύετε πώς μέ τήν ἀπαισιοδοξία σας, θά σταματήσετε και θά καταστρέψετε τή ζωή; Εἶναι τόσο ἀπίθανο νά τήν καταστρέψετε, ὅσο ἀπίθανο εἶναι ἓνας ἐλέφαντας, πού κάθεται κάτω από τούς καταρράκτες τοῦ Νιαγάρα νά προσπαθήσει μέ τήν προβοσκίδα του, νά γυρίσει πίσω τόν καταρράκτη.

Ἡ ἀπαισιοδοξία ἀποτελεῖ ἓνα ἀνίσχυρο πείσμα ἀπέναντι στη ζωή. Ἀπό αὐτό τό πείσμα ἀρρωσταίνει και πάσχει ὁ ἀπαισιόδοξος ἄνθρωπος πού ἀποτελεῖ μόνο ἓνα κομμάτι τῆς ζωῆς. Ἡ ἴδια ἡ ζωή δέν παθαίνει τίποτε. Ἀποφάσισα λοιπόν σήμερα νά μιλήσω γιά τήν ἀπαισιοδοξία τῶν νέων, ἐπειδή ἡ ἀπαισιοδοξία σᾶς προκαλεῖ πόνο και θλίψη.

Ἡ ἀπαισιοδοξία προκαλεῖ πόνο και θλίψη και πλήττει πρῶτα ἐσᾶς πού εἶστε νέοι και πού ἔντονα λαχταρᾶτε τή χαρά. Ὁ πεσιμισμός σας μοιάζει μέ ἀνατολίτη τύραννο, πού ἀλυσοδένει και συνθλίβει τούς ἀνθρώπους. Ὑπάρχουν δύο εἶδη νεανικῆς ἀπαισιοδοξίας: Τό ἓνα εἶδος ἔχει σχέση μέ τή ζωή γενικά. Τό ἄλλο ἔχει σχέση μέ τή ζωή εἰδικά. Ἡ ἰνδική ἀπαισιοδοξία κυριεύει και κατακτᾶ τίς ψυχές ἐκείνων τῶν νέων ἀνθρώπων πού ζοῦν κάτω από τήν αἴσθηση μιᾶς παγκόσμιας θλίψης. Ὅσο περισσότερο διαρκεῖ αὐτή ἡ αἴσθηση, τόσο περισσότεροι ἄνθρωποι κυριαρχοῦνται ἀπ' αὐτή. Ὅπως ὁ κλέφτης σιγά-σιγά ξεκινᾶ νά πιστεύει πώς ὅλος ὁ κόσμος κλέβει, και ὅπως ὁ δίκαιος

ἄνθρωπος νομίζει πὼς ὅλος ὁ κόσμος λέει τὴν ἀλήθεια, ἔτσι καὶ ὁ κατεστραμμένος ἄνθρωπος νομίζει πὼς ὅλος ὁ κόσμος ἔχει καταστραφεῖ.

Στὸ ἱερό βιβλίο τῶν Ἰνδῶν, εἶναι γραμμένο: Ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει θέληση, σκέψη καὶ πίστη, εἶναι σκλάβος. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος ἀπαλλαχθεῖ ἀπὸ τὴ θέληση, τὴν σκέψη καὶ τὴν πίστη, ἐλευθερώνεται. Αὐτός εἶναι ὁ δρόμος πού ὀδηγεῖ στὸν Μπράμα καὶ ἀνοίγει τὴν πόρτα, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία περνάει κανεὶς στὴν ἄλλη ὄχθη τοῦ σκοταδιοῦ, καὶ φθάνει στὸ Νιρβάνα: Ὑπάρχει ὁμως θνητός πού δέν ἔχει θέληση, σκέψη καὶ πίστη; Καὶ ποιός θνητός ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὰ τρία καὶ ἐπέζησε; Κανείς. Οὔτε ὁ ἴδιος ὁ Βούδας, ὁ πιό σημαντικός δάσκαλος τῆς Ἰνδικῆς φιλοσοφίας. Οὔτε αὐτός μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του δέν κατάφερε νά ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ τὴ θέληση, τὴν σκέψη καὶ τὴν πίστη. Μέχρι τὴ στιγμή τοῦ θανάτου του *ἐπιθυμοῦσε, σκεφτόταν καὶ πίστευε. Πίστευε* σταθερά στὴν κατάσταση Νιρβάνα. *Σκεφτόταν ἀσταμάτητα* πὼς ὁ κόσμος εἶναι διάφανος, γεμάτος πόνο καὶ πὼς ὑπάρχει μετεμψύχωση. Στὸ τέλος *ἐπιθυμοῦσε* νά ἀπαλλαχθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία γι' αὐτόν τὸν κόσμο καὶ ἐπιθυμοῦσε νά ὀδηγήσει καὶ ἄλλους ἀνθρώπους στὴν ἴδια ἀντίληψη. Οἱ ἄνθρωποι κατάφερναν νά υἱοθετήσουν τὴν ἀντίληψη πού τοὺς δίδασκε ὁ Βούδας, ἀλλά δέν κατάφερναν νά ἀπαρνηθοῦν τὴ θέληση, τὴ σκέψη καὶ τὴν πίστη τους. Μέσα ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τους νά ἀπαλλαχθοῦν ἀπὸ αὐτὰ τὰ τρία, τὸ μόνο πού κατάφεραν εἶναι νά ἀποδυναμώσουν αὐτὰ πού ἀποτελοῦν τὸ περιεχόμενο τῆς ζωῆς.

Ὁ Βούδας μέ τὴν ἀπαισιοδοξία του πέτυχε νά μετατρέψει ἕναν μαχητικό καὶ ζωηρό λαό, ὅπως οἱ Ἰνδοὶ πρὶν ἀπὸ αὐτόν, σέ ἀδύναμο παθητικό λαό τριακο-

σίων ἑκατομμυρίων πού δέν κατάφερε, νά ἀντισταθεῖ σέ ἓνα μή βουδιστικό στρατό πενήντα χιλιάδων ἀνθρώπων. Ἡ ἀπαισιοδοξία τῶν Ἰνδῶν μεταφέρθηκε στήν Εὐρώπη ὅπως καί ἡ ἀρρώστια τῆς πανούκλας. Ἀπό αὐτά τά δύο κακά πού ἔδωσε ἡ Ἰνδία στήν Εὐρώπη, δέν ξέρουμε ποίό εἶναι τό χειρότερο. Ἡ πανούκλα ὀργώνει τό σῶμα καί ἡ ἀπαισιοδοξία ὀργώνει τήν ψυχή. Ὁ Χριστός εἶπε: Μή φοβᾶστε ἐκεῖνο πού σκοτώνει τό σῶμα, νά φοβᾶστε αὐτό πού σκοτώνει τήν ψυχή.

Ὁ Σοπενχάουερ μεταφύτεψε τήν ἀπαισιοδοξία τῶν Ἰνδῶν στήν Εὐρώπη. Ἀπέρριψε ἀπό τή διδασκαλία τοῦ Βούδα μόνο τή μετεμψύχωση, τήν μεταπήδηση τῆς ψυχῆς μετά τόν θάνατο. Κράτησε ὅμως ὅλα τά βασικά στοιχεῖα τῆς βουδιστικῆς διδασκαλίας. Καί ἔγινε «δολοφόνος» πολλῶν ψυχῶν, εἰδικά νεανικῶν. Ὄταν διαβάσει κανεῖς τή βιογραφία του βεβαιώνεται ὅτι δέν ἦταν στή ζωή του ἀπαισιόδοξος. Πρόσεχε ιδιαίτερα τή ζωή του, ἐνῶ ἔλεγε πώς ἡ ζωή δέν ἀξίζει τίποτε! Ἦταν γεμάτος ἐπιθυμίες καί μάλιστα ιδιαίτερα πόθησε τή δόξα καί τά χρήματα. Ἡ προχωρημένη ἡλικία του καί ἡ φιλοσοφία του δέν δάμασαν τίς ἐπιθυμίες του. Ὄταν κανεῖς διαβάσει τά βιβλία του καί τή βιογραφία του, θά πει: εἴτε ὁ Σοπενχάουερ ἦταν ἠθοποιός στή ζωή, εἴτε ἦταν ἠθοποιός στή φιλοσοφία του. Ἡ ζωή του καί ἡ φιλοσοφία του δέν βρίσκονται σέ ἀρμονία μεταξύ τους, δέν ἀποδεικνύουν ἡ μιά τήν ἄλλη, ἀλλά διαψεύδουν ἡ μιά τήν ἄλλη. Οἱ ἰδρυτές μιᾶς πίστεως δέν λειτουργοῦν ἔτσι. Σ' αὐτούς ἡ σκέψη εἶναι ἀντίγραφο τῆς ζωῆς καί ἡ ζωή εἶναι ἀντίγραφο τῶν σκέψεων τους. Οἱ ἰδρυτές μιᾶς πίστεως ἔχουν ζωή πού ἀποτελεῖ τήν πιό δυνατή ἀπόδειξη τῆς πίστεως τους καί τῆς φιλοσοφίας τους. Ὁ Χριστός δικαίωσε

τήν πίστη Του μέ τήν ζωή Του. Αὐτός ὄχι μόνο μπό-
ρεσε νά ὑπομείνει τήν ζωή Του, ἀλλά καί νά τήν ἀγα-
πήσει. Ὁ Χριστός δίδασκε πώς πρέπει νά θυσιάσει κα-
νεῖς τήν ζωή του λόγω ἀγάπης γιά τήν ζωή. Ὁ ἴδιος
θυσίασε τήν ζωή Του. Ὁ Σοπενχάουερ δίδασκε πώς
πρέπει νά ἀπαρνηθοῦμε τή ζωή λόγω ἀπέχθειας πρὸς
τή ζωή, ὅμως ὁ ἴδιος δέν ἀπαρνήθηκε τή ζωή.

Ἡ αὐτοθυσία εἶναι τό συμπέρασμα τῆς διδασκα-
λίας τοῦ Χριστοῦ καί γι' αὐτόν τόν λόγο καί ὁ ἴδιος
καί οἱ ἀπόστολοι Του αὐτοθυσιάστηκαν. Ἡ αὐτοκτο-
νία εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς διδασκαλίας τοῦ Σοπενχά-
ουερ. Ὁ Σοπενχάουερ ὅμως δέν αὐτοκτόνησε. Οἱ Βέ-
δες καί ὁ Σοπενχάουερ, προσωπικά δέν μοῦ ἀφαίρε-
σαν τό κουράγιο καί τήν αἰσιοδοξία. Ἀντίθετα μέ ἀ-
τσάλωσαν. Προσωπικά, στά ἔργα τους βρῆκα ὅσα γε-
νικά μπορεῖ νά πεῖ κανεῖς ἐναντίον τῆς ζωῆς, καί ὅλα
αὐτά δέν ἦταν πολλά. Ἔτσι λοιπόν ὁ Σοπενχάουερ
δέν εἶναι ἐχθρός τῆς ζωῆς ὅπως μᾶς λέει ἡ Ἔλεν Κέλ-
λερ, ἀλλά εἶναι μόνον ἐχθρός τοῦ ἑαυτοῦ του. Ξέρετε
ποιά εἶναι ἡ Ἔλεν Κέλλερ; Εἶναι ἡ μεγαλύτερη διά-
ψευση τῆς ἀπαισιοδοξίας στά χρόνια μας. Μιά κοπέ-
λα τυφλή καί κωφάλαλη ἀπό τό δεύτερο ἔτος τῆς ζω-
ῆς της. Ἐνα δυστυχισμένο πλάσμα, θά πεῖτε. Σέ καμ-
μιὰ περίπτωση! Ἡ Ἔλεν Κέλλερ εἶχε τήν πιό αἰσιό-
δοξη ψυχή. Μέ τήν τιτάνια προσπάθειά της κατάφε-
ρε, παρόλα τά προβλήματα της νά ἀνυψωθεῖ σέ δια-
νοητικό καί ἠθικό ὕψος. Ἡ Ἔλεν Κέλλερ, ἡ τυφλή,
ἔγινε ἡγέτης, ὁδηγός σέ πολλούς πού βλέπουν. Αὐτή
πού ἦταν κωφάλαλη, ὑπῆρξε λαλίστατη ἱεροκήρυκας
τῆς αἰσιοδοξίας. Τυφλή καί κωφάλαλη κατάφερε νά
ὑπομείνει τή ζωή. Κάποιοι ὅμως ἀπό σᾶς, πού ἀντι-
κρύζουν τόν ἥλιο καί τά ἀστέρια, πού ἀκοῦνε τή μου-
σική καί ἔχουν τήν δυνατότητα νά μιλοῦν γιά νά ἐκ-

φράσουν τήν χαρά καί τήν λύπη, δέν μποροῦν νά ὑπομείνουν τήν ζωή καί γι' αὐτό τούς περνοῦν ἀπό τό μυαλό σκέψεις γιά αὐτοκτονία. Ἡ τυφλή καί κωφάλαλη Ἔλεν Κέλλερ, ὄχι μόνο ὑπομένει τήν ζωή ἀλλά καταφέρνει καί περισσότερα: ἀγαπᾷ τήν ζωή. Μήπως κάποιος ἀπό σᾶς δέν ἀγαπᾷ τήν ζωή; Ἄς φανταστεῖτε τόν ἑαυτό σας τυφλό καί κωφάλαλο γιά εἴκοσι χρόνια καί ἄς φανταστεῖτε πώς ξαφνικά κάποιος σᾶς βγάζει ἀπό αὐτήν τήν νύχτα καί σᾶς ὀδηγεῖ στήν ἡμέρα, σᾶς δίνει φῶς στά μάτια, σᾶς χαρίζει ἀκοή στά αὐτιά καί σᾶς «ξεδένει» τήν γλῶσσα. Θά ἀγαπούσατε τότε τήν ζωή ἢ θά ἦσασταν ἀπαισιόδοξοι;

Ἡ Ἔλεν Κέλλερ ἀγαπᾷ τήν ζωή, παρόλο πού ζεῖ σέ μία αἰώνια νύχτα. Αὐτή τή νύχτα τήν φωτίζει μόνο τό πνεῦμα της. Τουλάχιστον νά ἔβλεπε γιά νά ἀγαπήσει περισσότερο τήν ζωή! Γιά μία στιγμή νά μποροῦσε νά ἀκούσει αὐτό πού ἐσεῖς ἀκοῦτε καί βλέπετε! Ἡ τυφλή καί κωφάλαλη Ἔλεν Κέλλερ ὄχι μόνον ὑπομένει καί ἀγαπάει τήν ζωή ἀλλά ἐπιθυμεῖ καί νά θυσιάζει τήν ζωή της. Ἡ Ἔλεν Κέλλερ ἤδη θυσιάζει τήν ζωή της, ἐπειδή ἀφιέρωσε τήν ζωή της γιά τό καλό τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Γιά τό καλό τῶν ὑποτιμημένων, ταπεινῶν καί προσβεβλημένων ἀνθρώπων, γιά τό καλό τῶν ἀποθαρρυσμένων ἀνθρώπων καί ἀπελπισμένων.

Θά μπορούσατε ἐσεῖς νά ἀφιερῶσατε τήν ζωή σας γιά τό καλό τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; Γιά τόν φίλο σας γιά παράδειγμα; Ἡ γιά τήν οἰκογένειά σας; Ἡ γιά τήν πατρίδα; Ἡ γιά τήν ἀνθρωπότητα; Ἐάν εἴστε ἀπαισιόδοξοι, δέν μπορεῖτε, γιατί κυρίως δέν ἔχετε τί νά θυσιάσατε. Ἐπειδή γιά σᾶς, ἡ ζωή σας εἶναι χωρίς ἀξία, ἐπειδή θεωρεῖτε πώς ἡ ζωή δέν ἀξίζει. Γι' αὐτόν τόν λόγο δέν εἶναι γιά σᾶς σημαντικό νά βοηθήσατε

καί νά στηρίξετε κάποιον. Ἐάν εἴστε αἰσιόδοξοι, θά σᾶς εἶναι εὐκόλο νά ἀγαπᾶτε καί νά ὑπομένετε καί νά θυσιάσετε τήν ζωή σας.

Αἰσιόδοξος εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού ἐργάζεται ἔχοντας πίστη καί ἐλπίδα. Ἐάν θέλετε νά εἰσθε αἰσιόδοξοι, ἐργασθεῖτε. Ἡ ἀπαισιοδοξία εἶναι ἀρρώστια καί τό φάρμακό της εἶναι ἡ ἐργασία. Ποτέ ἡ ἰατρική δέν θά βρεῖ πιό τέλειο φάρμακο ἐναντίον τῆς ἀπαισιοδοξίας ἀπό τήν ἐργασία καί τήν ἐνεργητικότητα. Χρειάζεται νά ἔχεις χρόνο νά τεμπελιάζεις, γιά νά εἶσαι ἀπαισιόδοξος. Ὁ Ντοστογιέφσκυ, ἐνῶ ἦταν ἄρρωστος καί εἶχε κακή ὑγεία, κάθε μήνα ἔγραφε τέσσερα φύλλα τυπογραφείου. Αὐτά πού ἔγραφε ἦταν τά πιό ὠραῖα λογοτεχνικά καί οὐσιώδη πεζογραφήματα πού ὑπάρχουν στή ρωσική γλῶσσα. Καί παρόλο πού ἦταν φτωχός καί ἄρρωστος, ἦταν αἰσιόδοξος. Αἰσιόδοξοι ἦσαν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ μεγάλοι καί μικροί ἄνθρωποι πού δημιούργησαν σ' αὐτόν τόν κόσμον ὅλα ὅσα ἦταν καλά καί χρήσιμα. Ὅλος ὁ πολιτισμός τόν ὁποῖο ἀπολαμβάνετε ἐσεῖς, δημιουργήθηκε ἀπό αἰσιόδοξους ἀνθρώπους.

Ὁ κόσμος αὐτός γνωρίζει μόνο τούς ἀναστεναγμούς καί τίς κραυγές τῶν ἀπαισιόδοξων καί ὄχι τά ἔργα τους. Μήν εἴστε ἀπαισιόδοξοι, γιατί ἡ ἀπαισιοδοξία σας δέν ἔχει βάση. Μήν εἴστε ἀπαισιόδοξοι εἰδικά ὅσον ἀφορᾷ τήν προσωπικότητά σας, ἐπειδή ἀκόμη δέν μπορεῖτε νά προβλέψετε σέ ποιό τομέα θά εἴστε σημαντικοί. Νά ἐργάζεσθε, ἐπειδή, ἂν ἐργάζεσθε, δέν θά εἰσθε ἀπαισιόδοξοι. Ἐπιλέξατε εἴτε τήν ἐνεργητικότητα καί ἐργασία εἴτε τήν ἀπαισιοδοξία. Εἴμαστε λαός μέ μικρό πληθυσμό; Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦσαν λίγοι ὅσον ἀφορᾷ τόν ἀριθμό καί κατέπληξαν τόν κόσμον μέ τήν μεγαλωσύνη τους. Ἡ ζωή μας εἶναι

ἀσήμαντη; Σᾶς βεβαιώνω πώς δέν ὑπάρχει ἐποχή ἀσήμαντη καί ζωή ἀσήμαντη στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Ὑπάρχουν μόνον ἐποχές σημαντικές καί ἐποχές πού τίς προετοιμάζουν. Ἡ ἐποχή μας ἐπομένως εἶτε προετοιμάζει μιὰ σημαντική ἐποχή εἴτε ἡ ἴδια εἶναι σημαντική. Καί στίς δύο περιπτώσεις λοιπόν δέν δικαιολογεῖται ἡ ἀπαισιοδοξία σας. Ἐπειδή, ἐάν τό παρόν δέν εἶναι σημαντικό, τότε ἀποτελεῖ προετοιμασία ἑνός σπουδαίου μέλλοντος. Καί σίγουρο εἶναι πώς ἀγάπη καί δύναμη δέν μπορεῖ νά ἔχει ὁ ἀπαισιόδοξος ἄνθρωπος. Μήν παραδίνεστε στήν ἀπαισιοδοξία, ἐπειδή ἡ ἀπαισιοδοξία θά ἀποτελέσει τήν πιο δηλητηριώδη πηγή ἀμέτρητου κακοῦ πού θά πλήξει ἐσᾶς καί τούς ἄλλους.

Μιά ἀπαισιόδοξη γενιά ἀποτελεῖ πανούκλα στήν ἱστορία ἑνός λαοῦ. Ὁ λαός ὅμως ξεπερνᾷ καί τήν πανούκλα, καί ὅταν γιαιτρεύεται, οἱ ἀπόγονοι μιλοῦν γι' αὐτήν τήν ἀπαισιόδοξη γενιά πού ὑπῆρξε σάν τήν ἀρρώστια τῆς πανούκλας. Ἡ ἀπαισιοδοξία σας θά ἀποτελέσει προσβολή ὅλης τῆς οἰκουμένης, ὅλου τοῦ σύμπαντος. Τελικά ἡ ἀπαισιοδοξία σας θά ἀποτελέσει προσβολή γιά τόν Δημιουργό τοῦ κόσμου, πού δέν σᾶς ἔπλασε γιά νά παραπονιέστε γιά τά ἔργα του, ἀλλά γιά νά δείξετε τά δικά σας».

Ἐπιμέλεια: Γεώργιος Σύπρης, εἰδ. ψυχίατρος. Τό κείμενο αὐτό ἀποτελεῖ συνέχεια μιᾶς ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς πού βρίσκεται ἀναρτημένη στό διαδικτυακό τόπο koinwnia.com, ὅπου ὑποστηρίζαμε ὅτι ὁ καθένας μας πρέπει νά κάνει γιά τούς ἄλλους ὅ,τι μπορεῖ, ὥστε, μέ τήν μεταξύ μας ἀγάπη καί κοινωνία, νά ξεπεράσουμε τήν ἀπομόνωση καί ἰδιοτέλεια καί τελικά τήν ἐπελθούσα κρίση.

Ἄδελφοί μου, σήμερα σ' αὐτήν τήν πόλη πέθαναν δέκα πέντε ἄνθρωποι. Ἄν γι' αὐτούς κύλησαν δεκαπέντε δάκρυα, γι' αὐτούς πού πέθαναν κατά τήν διάρκεια μισοῦ αἰώνα, θά ἔχει σχηματιστεῖ μιá λίμνη δακρύων. Αὐτά τά πικρά δάκρυα εἶναι τό ἀλάτι τῆς ζωῆς, διαφυλάσσουν καί συντηροῦν τήν ζωή. Στό ἕνα ζύγι τά δάκρυα καί στό ἄλλο ζύγι τά πολλά γέλια, ἡ ἀπόλαυση καί ἡ ἁμαρτία αὐτῆς τῆς πόλης: Τά πικρά δάκρυα ἐξισορροποῦν αὐτήν τήν ζυγαριά. Τόσο πολύτιμα καί τρυφερά εἶναι τά ἀνθρώπινα δάκρυα γιά τούς νεκρούς.

Ἡ πύλη τοῦ νεκροταφείου καθημερινά ἀνοίγει· ἡ πύλη τοῦ θανάτου δέν κλείνει ποτέ! Ὑπολόγισε, ἄνθρωπε, ποιá εἰσφορά σέ ἀνθρώπους καί σέ δάκρυα πλήρωσε ἡ ἀνθρωπότητα γιά τήν ζωή, μόνο κατά τήν διάρκεια τῆς ἐποχῆς πού ζεῖς.

Μάθε νά σέβεσαι τήν ζωή τήν δική σου καί τῶν ἄλλων σάν τό πιό πολύτιμο πράγμα. Τήν ζωή μόνο ὁ Θεός, ὁ Δημιουργός, μπορεῖ νά χαρίσει.

Καί αὔριο θά πεθάνουν ἄλλοι δεκαπέντε ἄνθρωποι καί ἀνάμεσά τους μπορεῖ νά εἶμαστε ἐγώ καί ἐσύ, φίλε μου. Ἄς σκεφθοῦμε ὅτι ἐγώ καί σύ αὔριο τό βράδυ θά ξαπλώνουμε ὄχι στά κρεβάτια μας, ἀλλά σέ τάφο στό νεκροταφεῖο, δύο μέτρα βαθειά κάτω ἀπό τήν γῆ.

Σ' αὐτήν τήν περίπτωση ἄς ἀναρωτηθοῦμε· τί θά ἦταν ἀναγκαῖο νά κάνουμε ἐγώ κι ἐσύ, αὐτές τίς τελευταῖες ὥρες πού μᾶς ἀπομένουν σ' αὐτή τή ζωή.

Ὁ θάνατος στέκεται πάνω ἀπό κάθε κόμμα καί πάνω ἀπό κάθε ἐθνικότητα, πάνω ἀπό τά γηρατειά καί τήν νεότητα, πιό πάνω ἀπό τήν υἰεία καί τήν ἀρρώστια, πιό πάνω ἀπό τά γέλια καί τά δάκρυα. Ὁ θάνατος ἔχει τό δικό του ρολόι τό ὁποῖο δέν συμφωνεῖ μέ τό δικό μας. Ὅταν ἐμεῖς λέμε «ἦρθε ἡ ὥρα», ὁ θάνατος λέει «νωρίς εἶναι». Ὅταν ἐμεῖς λέμε «νωρίς εἶναι», ὁ θάνατος λέει «ἦρθε ἡ ὥρα».

Γι' αὐτόν τόν λόγο ὁ ἀγώνας ἐναντίον τοῦ θανάτου εἶναι τό ἴδιο ἄσκοπος σάν τόν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς κίνησης τοῦ πολιτικοῦ ἀστέρα ἀπό τόν βορρᾶ στόν νότο. Πῶς λοιπόν νά ξοδέψουμε αὐτές τίς ὥρες πρὶν τόν θάνατο; Σκέφτομαι νά σᾶς προτείνω νά κάνουμε πρὶν τόν θάνατο αὐτό πού κάνει ἕνας ἄνθρωπος πού ἐτοιμάζεται γιά προσκύνημα στούς Ἁγίους Τόπους: Νηστεύει, προσεύχεται, κοινωνεῖ, βοηθᾷ μέ ἐλεημοσύνες τούς συνανθρώπους του, τούς φτωχοὺς καί τούς δυστυχεῖς. Πηγαίνει ἀπό σπίτι σέ σπίτι σέ ὅλο τό χωριό του καί τούς ἀποχαιρετᾷ ὅλους, παρακαλώντας τούς φίλους νά τόν ἐνθυμοῦνται στήν προσευχή τους, καί τούς ἐχθροὺς νά τοῦ συγχωρήσουν ὅλες τίς προσβολές καί ἀδικίες. Ἀποφεύγει τίς ματαιόδοξες διασκεδάσεις καί τά γλέντια· ἀποφεύγει τά γέλια καί τίς φλύαρες κουβέντες. Καί τήν στιγμή τῆς ἀναχώρησης φορᾷ καινούργια ροῦχα, εὐλογεῖ ὅλους ὅσους μένουν στό χωριό, τούς συγγενεῖς καί μή, τούς φίλους καί τούς ἐχθροὺς καί ζητᾷ καί τήν δική τους εὐλογία.

Ὅλα αὐτά τά κάνει, ἐπειδή εἶναι ἕνας ἁμαρτωλός ἄνθρωπος πού ἀναχωρεῖ γιά τήν Ἱερή Χώρα, θέλοντας

νά πλησιάσει τόν Θεό. Μέ δέος λοιπόν καί μέ ἐπιμέλεια, φροντίζει νά ἀναγεννηθεῖ, νά καθαριστεῖ καί νά ἀνανεωθεῖ, γιά νά ἀξιωθεῖ τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ.

Ἔοια ὅσα κάνει ὁ προσκυνητής πρὶν τήν ἀναχώρησή του στήν Ἁγία Χώρα, μποροῦν νά ἐκφραστοῦν μέ μιὰ λέξη: **μετάνοια**. Αὐτά προτείνω, φίλοι μου, σέ σᾶς καί στόν ἑαυτό μου νά κάνουμε τίς τελευταῖες ὥρες, πρὶν τό πόδι μας πατήσῃ στήν ἀγιώτερη χώρα, πρὶν γίνουμε προσκυνητές τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀγγέλων του.

Ὅταν ὁ Μωσῆς πλησίασε τόν Θεό στό υψηλότερο ὄρος Χωρήβ, ἄκουσε μία ὑπερφυσική φωνή νά τοῦ λέει: *«Μή ἐγγίσῃς ὧδε, λῦσαι τό ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γάρ τόπος ἐν ᾧ σύ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν»*. Ἡ βαθύτερη, πνευματική σημασία αὐτῆς τῆς ἐντολῆς εἶναι: *«ἀναγεννηθεῖτε, ἐξαγνιστεῖτε, ἀνανεωθεῖτε»*.

Ἐμεῖς ἤδη βρισκόμαστε στήν τελευταία ἡμέρα, στό τελευταῖο μας βῆμα. Μπροστά μας ὑπάρχει ἡ καιομένη βάτος, ἡ ἄσβεστη αἰώνια φλόγα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ φωνή μᾶς ζητᾷ νά ἐξαγνιστοῦμε, γιατί τίποτε ἀκάθαρτο δέν εἰσέρχεται στή φλόγα αὐτή χωρίς νά καεῖ, διότι καθετί ἀκάθαρτο γίνεται στάχτη· ὅ,τι ὅμως εἶναι ἐξαγνισμένο καί ἅγιο δέν καίγεται. Ἡ θεϊκή φλόγα τό κρατάει, τό διατηρεῖ μέσα της σέ μιὰ ἀνείπωτη, ἀνεκδιήγητη χαρά, ἀνέκφραστη δύναμη καί ἀγιότητα.

Αὐτή ἡ πράξη, τό νά ἀποβάλλει κανεῖς τό φόρεμα τῆς ἁμαρτίας, εἶναι ἡ μετάνοια. Προτείνω λοιπόν σέ ὅλους, καί σ' ἐμένα καί σέ σένα, τήν μετάνοια.

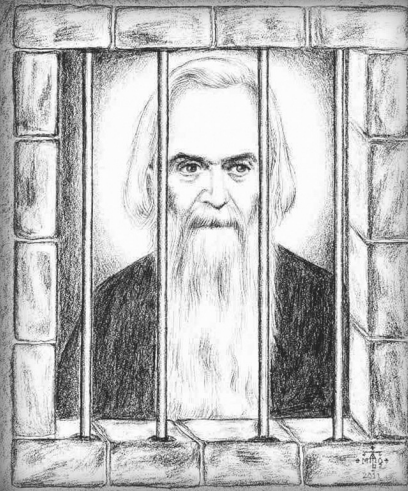
Τά ἀνωτέρω εἶναι ἓνα ἀρχικό ἀπόσπασμα ἀπό τήν ὁμιλία τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀρχίδος: **Γιά τήν μετάνοια καί τήν ἐμπιστοσύνη στόν Θεό.**

Μέ τήν ἴδια ἔνταση ἐπιθυμίας πού ἕνας διψασμέ-
νος ζητάει νά πιεῖ νερό καί ἕνας λερωμένος ζητάει νά
ἀπαλλαγεῖ ἀπό αὐτό πού μολύνει τό σῶμα του ὁ λόγος
τοῦ Ἁγίου ἀνάβει τήν φλόγα τῆς μετάνοιας πού γίνε-
ται δροσιά καί ἀνακούφιση στίς ἀπελπισμένες ἀπό
τήν ἁμαρτία ψυχές.

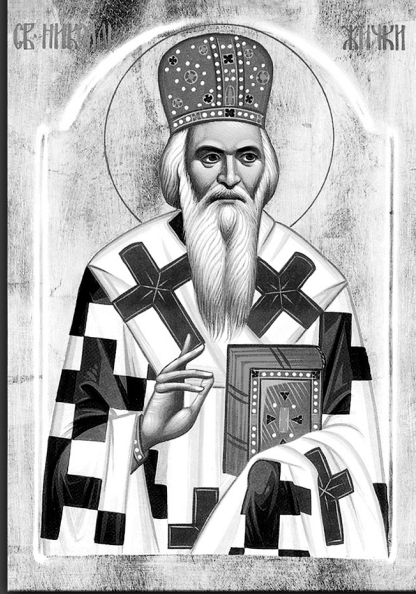

ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΧΡΙΔΟΣ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ
ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ
ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΣΤΟ ΛΑΟ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»

ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΛΙΜΙΡΟΒΙΤΣ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΧΡΙΔΟΣ, † 1956

ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»